

Metin Türleri

1. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde; cinler cirit oynarken eski hamam içinde... Memleketin birinde Sülün Kız derler, bir kız varmış. Sülün Kız bir gün "Ne bir dağda yağmurumuz var ne bir bağda yaprağımız var, sönen ocağımızı ne ile yakacağız?" diye sızlanıp düşünmeye başlamış. Anası bunu görünce "A Sülün Kız'ım, ne diye kara kara düşünüp durursun? İki el, bir baş içindir; geçinmeyecek ne başımız var? Ben bez dokurum, sen gergef işlersin; gül gibi geçinip gideriz." demiş. Bu söz üstüne, endişeden kurtulup işlerinin başına geçmişler. Gece dememişler, gündüz dememişler; dokuyacaklarını dokuyup işleyeceklerini işlemişler, başkasına avuç açmamışlar. Üstelik dişlerinden tırnaklarından artırdıklarıyla köyün üstünde bir dağ, dağın üstünde bir bağ kurmuşlar.

**Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Masal türünde yazılmıştır.
B) Zaman ve mekân belirsizdir.
C) Tekerleme kullanılmıştır.
D) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.

2. Bir zamanlar küçük bir kasabada çok öfkeli bir çocuk vardı. Üzüldüğü zaman herkese hırçın davranıyordu. Yaz tatilinde babası ona bir torba çivi verdi. Ne zaman sinirlenip hırçınlık yaparsa bu çivilerden birini bahçedeki çitlere çakmasını söyledi. Çocuk, ilk gün otuz yedi çivi çaktı. Daha sonraki günlerde çakılan çivi sayısı gitgide azaldı. Çocuk, sonunda öfkesine hâkim olur hâle geldi.

Bu parçadaki olay, yer, zaman ve kişiler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Kişiler
A)	Öfkeli çocuğun babasıyla yaşadıkları	Bahçe	Yaz mevsimi	Çocuk ve arkadaşı
B)	Bir çocuğun, çivi çakarak hırçınlıktan kurtulması	Küçük bir kasaba	Yaz tatili	Çocuk ve babası
C)	Bir çocuğun hırçınlığı	Kasaba	Temmuz ayı	Doktor ve çocuk
D)	Bir çocuğun çivi çakması	Arka bahçe	Yaz mevsimi	Çocuk ve babası

3. İki hafta kaldı: Dev asteroit yaklaşıyor. NASA, dev bir asteroidin 4 Şubat'ta Dünya'ya en yakın konuma geleceğini bildirdi. Saatte yaklaşık 108 bin kilometre hızla Dünya'ya yaklaşan dev asteroit, Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesini (NASA) alarma geçirdi. "Tehlikeli" kategorisinde değerlendirilen asteroit, iki hafta sonra gezegenimize en yakın konuma ulaşacak. Yaklaşık 1,1 km genişlikte olduğu tespit edilen asteroit, 4 Şubat günü gezegenimize 4.208.641 km mesafeden geçecek. Bilim adamları, bu büyük kaya parçasının Dünya ile temas etmesi durumunda Dünya'nın buz devrine dönebileceğini belirtiyor.

**Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Nesnel cümleler kullanılmıştır.
B) Bilgilendirici bir metindir.
C) Dili açık ve anlaşılırdır.
D) Kurgusal unsurlara yer verilmiştir.

4. Ben lezzetli ve tatlı bir şeftaliydim. Cildim ütülenmiş gibi dümdüz ve incekti. Yanaklarıma gelince onlar sarıdan pembeye dönmüş ve kızarmıştı. Sabahın taze çiğ damlaları henüz yikanmışım gibi kabuğumun üstündeydi. İçimdeki iri çekirdek yeni bir şeftali ağacının tohumu olmayı düşleyip duruyordu.

**Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Hikâye edici bir metindir.
B) İkillemelerden yararlanılmıştır.
C) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.
D) Kurgusal unsurlara yer verilmiştir.

5. **Aşağıdakilerden hangisi hikâye edici bir metin değildir?**

- A) Her gün kızak kayma yarışı yapıyorduk. Caminin yanındaki çarşıya çıkan yokuş, oyun yerimiz olmuştu. Üçümüz, kızıağı çekerek yokuşun başına varıyor, oradan aşağıya kadar kayıyorduk.
B) Zavallı at, sahibine uzun yıllar hizmet etmiş ama sonunda çalışamayacak kadar yaşlanmıştı. Bunu iyice anlayan sahibi, atına "Seni artık istemiyorum, ahırımdan git!" dedi.
C) Sibiryaya kurdu, kızak çekme ve bekçilik işlerinde iyi olan, sıcaklığı sevmeyen bir köpek türüdür. Gözleri biraz ürkütücüdür ama gerçekte sevecen ve yaramaz bir köpektir. Oyuncudur, bu yüzden çocukların çok sevdiği köpek türlerinden biridir.
D) Polat ve Ali, eski bezlerle ve hasır parçalarıyla ağacın dalını sarmaya başladılar. Yoksa bu dal, kışın sonuna kadar dayanamayacaktı. Dalı sardıktan sonra diğer ağaçları da kontrol ettiler.

Metin Türleri

6. Serdar'ın akvaryumunda birbirinden güzel üç tane balık vardı. Serdar bu balıklara gözü gibi bakıyor, hiçbir şeylerini eksik etmiyordu. Bu kadar ilgi ve sevgiye rağmen balıklar çok mutsuzdu. Altın renkli balık, siyah renkli balığa bakıp iç çekiyor ve "Ne güzel bir rengi var, hele uzun siyah kuyruğu, yüzerken ne de güzel dalgalanıyor! Ne olurdu ben de onun gibi siyah olsaydım ya da şu kırmızı balık gibi kırmızı olsaydım?" diyordu. Kırmızı renkli balık ise "Ne olurdu ben de geceler kadar kara ya da şu altın renkli balık gibi pırıl pırıl olsaydım?" diye üzülürdü. Siyah renkli balığa gelince o da "Neden kırmızı ya da altın gibi pırıl pırıl değilim?" diye söylenirdi bütün gün.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Fabl türünde yazılmıştır.
- B) Anlatım III. kişi ağzından yapılmıştır.
- C) Hayal ürünü unsurlara yer verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.

7. **Aşağıdaki metinlerden hangisi yay ayraç içinde verilen türde yazılmamıştır?**

- A) Tilki çok acıkmış ve bir bağa girmiş. İştah açıcı üzüm-lerden yiyerek karnını doyurmak istemiş. Ancak bir türlü yetişip de o güzelim üzüm-lerden yiyememiş. Bu sefer de "Önemli değil canım, nasıl olsa hepsi ekşiydi." demiş. (Fabl)
- B) İki çocuk neşeye alt kamaraya indiler. Dolaplardan ağırları ve oltaları alıp hızla yukarı çıktılar. Ufaklık, ağın ucunu denize doğru atarken "Yunus, Yunus..." diye seslendi. (Hikâye)
- C) Bilinen ilk hesap makinesi abaküstür. Abaküs, ilk kez Atina yakınlarındaki Salamis Adası'nda kullanıldı. Üzerine birçok sütun oyulmuş mermer abaküste sayıları, minik çakıl taşları simgeliyordu. (Masal)
- D) İngiltere'deki Uluslararası Ömür Boyu Yaşam Merkezi, hafızanın müzikle iyileştirilebileceğini tespit etti. Bazı hastalar üzerinde araştırma yapan 50 uzman, ileri seviyede hafıza kaybı olanların bile müziği algılayabildiklerini açıkladı. Bu araştırma, müziğin hafıza üzerindeki olumlu etkisini ilk kez ortaya çıkarmış oldu. (Haber yazısı)

8. Güneş yeni doğduğu için ortalık tam olarak aydınlanmamıştı. Yataktan kalktım yavaş yavaş, yüzümü yıkadım. İçimde nedenini bir türlü anlayamadığım bir sıkıntı vardı. Annem kahvaltıyı hazırlamıştı. Masada zeytin, peynir, yağ, bir de yumurta... Ağzıma zorla aldığım lokmaları yutamadım. Sadece çayı içtim. Annem, yediklerime bakmadığı için beni zorlamadı.

Bu hikâyede anlatılan olayın geçtiği zaman aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sabah
- B) Öğle
- C) İkinci
- D) Akşam

9. Elif, hiç tanımadığı bir ortamda buldu kendisini. "Mavi Ay Oteli'ne hoş geldiniz!" diyordu sevimli bir bayan görevli. Ne olduğunu anlayabilmek için çevresine bakındı. Salonun pencerelerinden ufuktaki kocaman, mavili beyazlı topu gördü Elif. Dünya'nın uzaydan görünüşüydü bu. Elif, — Neredeyim, diye sordu.

— Ay'dasınız Elif Hanım, dedi görevli.

— Nasıl geldim buraya?

— Dünya'dan Ay'a servis yapan uzay mekiğimizle geldiniz.

— Hiçbir şey anımsamıyorum.

— Bu, doğal efendim! Ses hızının beş katı bir hızla yapılıyor uçuşlarımız. Bu da kimi konuklarımızda geçici bir unutkanlığa yol açıyor.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay
- B) Yer
- C) Zaman
- D) Şahıs

10. **Aşağıdakilerden hangisi bilgilendirici bir metindir?**

A) O yılın yaz aylarını ben Marmaris'te geçirdim. Günce Ayvalık'taydı. Birbirimize ayda iki kez mektup yazmak için sözleşmiştik. Günce bana Ayvalık yaşamını yazıyordu, ben de ona Marmaris'teki günlerimi anlatıyordum.

B) Çöl, başka kara parçalarına göre çok farklı bir iklim yapısına sahiptir. Çöllerde çok az yağmur yağar. Fakat bu bile bitkilerin çiçek açması ve tohum salması için yeterli olur.

C) Bir gün korunun yanındaki düzlüğe kamyonlarla kum ve çakıl getirdiler. Dağlar gibi yığıldılar çimento torbalarını. Sonra fabrikanın adamları geldi buraya. Çimentoları dökmeye başladılar.

D) Koşarak kapıyı açtım. Bisikletimi dışarıya çıkardım. Önce bir bezle bisikletimin her tarafını sildim. Frenlerine ve lastiklerinin havasına baktım. Her şey normaldi, artık gidebilirdik.

